

Oikeusministeriölle

Suomen somaliliitto ry

21.03.2012

Lausunto oikeusministeriön kansalaisyhteiskuntalinjauksesta

Suomen somaliliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien oikeusministeriön laatimaa kansalaisyhteiskuntalinjausta.

Kansalaisyhteiskuntalinjaus on Somaliliiton näkemyksen mukaan kokonaisuudessaan erittäin hyvä ja monipuolisesti kansalaisyhteiskunnan vaikuttamisen eri ulottuvuudet huomioiva. Otamme seuraavassa kantaa lausuntoon Suomessa asuvia maahanmuuttajia ja heidän järjestöjään edustavan kattojärjestön näkökulmasta.

Kansalaisyhteiskunnan kuulemisessa on Somaliliiton mielestä erityisen tärkeää, että kuulemiselle ja osallistumiselle luodaan erilaisia muotoja. Tämä onkin linjauksessa erittäin hyvin huomioitu.

Maahanmuuttajajärjestöissä toimii aktiivisia ihmisiä, joilla useimmiten on jo kokemusta opiskelusta ja työelämästä Suomessa ja usein erittäin hyvä suullinen suomenkielen taito. Kirjallinen viestintä suomenkielellä on kuitenkin usein haasteellista pitkänkin Suomessa oleskelun jälkeen eikä monillakaan maahanmuuttajajärjestöillä ole mukana toiminnassaan luottamushenkilöitä, jotka pystyvät moitteettomaan kirjalliseen suomenkielen tuottamiseen lausuntopyyntöjen vaatimalla nopealla aikataululla. Tästä syystä maahanmuuttajajärjestöille on tärkeää, että kuulemisessa käytetään myös muotoja kuin kirjallisia lausuntopyyntöjä.

Erityisen toivottavaa maahanmuuttajajärjestöjen kannalta on, että niillä olisi mahdollisuus saada tietoa valmistelusta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Valmistelun alkamisesta olisi hyvä saada perustietoa myös selkokielellä. Viranomaiset voisivat ehkä tällaisessa tilanteessa tehdä yhteistyötä esimerkiksi Ylen selkouutisten kanssa tai lähettää aiheesta tiedotteen maahanmuuttajien omankielisiä uutisia tuottaville medioille, esimerkiksi Lahiradiolle. Tällöin järjestöjen vaikuttamistyötä voidaan aikatauluttaa realistisesti.

Maahanmuuttajille esimerkiksi lainvalmisteluun liittyvät prosessit ovat uusia asiakokonaisuuksia, vaativat enemmän aikaa niihin tutustumiseen ja taustojen selvittämiseen kuin kantasuomalaisilta toimijoilta. Jotta kantasuomalaisten ja maahanmuuttajien järjestöt olisivat tasavertaisemmassa asemassa keskenään, maahanmuuttajajärjestöjen tulee pystyä varaamaan riittävästi aikaa taustatyöhön, oman jäsenistön perehdyttämiseen ja kannanmuodostukseen aiheeseen. Tiedon saaminen riittävän aikaisessa vaiheessa ymmärrettävässä muodossa on tässä hyvin tärkeää.

Somaliliitto pitää myös tärkeänä, että maahanmuuttajajärjestöillä olisi mahdollisuus päästä mukaan valmisteluun ja -työryhmiin, koska ne mahdollistavat perusteellisemmän ja pitkäaikaisemmän keskusteluprosessin kyseessä olevan asian ympärillä. Esimerkiksi somalialaisessa kulttuurissa suullinen viestintä ja ihmisten välinen keskustelu koetaan usein kirjallista viestintää tärkeämmäksi ja luontevammaksi kommunikoinnin tavaksi, joten keskusteluihin osallistuminen olisi erittäin tärkeää ja antaisi maahanmuuttajajärjestölle niille luonteenomaisen vaikuttamismahdollisuuden. Samasta syystä Somaliliitto pitää kansalaisjärjestöjen kuulemistilaisuuksia tärkeinä ja on samaa mieltä linjauksen kanssa siitä, että keskustelutilaisuuksien ja lausuntokierroksen yhdistelmä on hyvä tapa käynnistää hanke.

Vaikka verkkoympäristö on yhä merkittävämpi tapa hankkia tietoa ja kuulla kansalaisyhteiskunnan näkemyksiä, tulisi ottaa huomioon, etteivät kaikki kansalaisyhteiskunnan toimijat ole vielä perehtyneitä sen käyttöön. Esimerkiksi maahanmuuttajanaisilla on Suomessa paljon ruohonjuuritason toimintaa ja runsaasti kokemusperäistä tietoa ja asiantuntemusta, mutta verkossa toimiminen ei välttämättä ole heille luonteva tai helppo tapa. Osa esimerkiksi pakolaistaustaisista maahanmuuttajista on saanut ensimmäisen kosketuksensa tietokoneisiin vasta uudessa kotimaassaan Suomessa, eivätkä siksi ole samassa asemassa verkon käyttäjinä kuin kantasuomalaiset. Siksi on tärkeää, että vaikuttamisen tavat ovat monipuolisia ja myös suullinen kuuleminen ja keskustelutilaisuudet säilyttävät oman paikkansa.

Somaliliitto on Suomen somalialaisten kansalaisjärjestöjen kattojärjestö ja järjestää mielellään yhteistyössä viranomaisten kanssa omalle jäsenkunnalleen kuulemistilaisuuksia tai kansalaispaneeli- ja raati-tyyppisiä toimintoja niissä valmisteluasioissa, jotka erityisesti koskettavat maahanmuuttajia tai Suomen somalialaisyhteisöä.

Helsingissä 21.03.2012

Abdirashdi Awad Dirie
Puheenjohtaja
Suomen somaliliitto ry